

Per.
Lat
020

Prodit Budapestini, I. Verpeléti-út 22. decies in anno.
Pretium praesolvendi annum 4 pengő 80 fillér.

Megjelenik Budapesten, I. Verpeléti-út 22. tízszer egy
évben. Előfizetési ára évi 4 pengő 80 fillér.

Benedictus Virág. (1752–1830.)

Saeculum elapsum est, ex quo poeta, qui suis temporibus «Horatius Hungarus» est appellatus, e vita discessit.

Vir celeberrimus unus ex iis est, quorum memoriam nulla delebit aetas, dum Hungari vigeunt regnumque sanguine partum, gladio servatum eoque servandum obtinebunt.

Rara indole praeditus¹ poeta Horatium ad imitandum sibi proposuit² eiusque metris in carminibus suis usus est, mente tamen sensuque *Hungarus* mansit, qui omnia tentabat, ut rem patriam culturamque auget animosque suscitaret.

Castigator³ temporum⁴ gloriam militarem laudabat summumque bonum in virtute ponebat. Carmina eius patriam peragrabant, ubique nota erant, cum in unum corpus collecta anno 1799. proderunt. Altera pars carminum paulo ante mortem poetae, anno 1823. edita est. Ardor⁵ animi, sanctitas⁶ sententiarum simplexque vis elocutionis merito commovebant animos.

Egregiam navavit operam poeta, cum Horatii omnia in nostram linguam con-

vertit. Praeterea scripsit res Hungaricas opus vere diffusum elaboratumque, cui titulum: «Saecula Hungarica» dedit.

Etsi magna inopia vexabatur, mentem aequam servabat et assidue laborabat usque ad ultimum vitae halitum.⁷ Sane philosophus erat «integer vitae scelerisque purus»...

¹ páratlan tehetségű ² vette mintaképül ³ korholó
⁴ korviszonyok ⁵ lelkeség ⁶ tisztaság, emelkedettség ⁷ lehelet.

Memorabilia de Zeuxide.

Zeuxis Heracleotes pictor celeberrimus quadringentis annis ante Christum florebat. Ceteris pictoribus longe excellere et teste Quintiliano (Inst. or. 12, 10) luminum¹ umbrarumque¹ rationem¹ invenit.¹

Crotoniatae cum templum Iunonis, quod religiosissime² colebant,² egregiis picturis locupletare³ voluissent, Zeuxim magno pretio⁴ conductum adhibuerunt.⁴

Artifex simulacrum Helenae picturus quaesivit ab eis quasnam virgines formosas haberent. Crotoniatae virgines in unum locum conduxerunt et pictori eligendi⁵ potestatem

¹ az árnyék és a világosság hatásának elvét feltalálta ² mély vallásossággal tisztelték ³ gazdagítani
⁴ tiszteletdíj felajánlásával megbízták.

dederunt.⁵ Ille quinque delegit, non enim putavit omnia, quae quaereret ad gratiam suavitatemque,⁶ in corpore uno se reperire posse. Ad simulacrum Helenae pingendum Zeuxis hoc modo elegit, quod in quaque virgine laudabatur.

Ars eius cogitatione⁷ fingi potest⁷ ex quadam pictura, de musivo⁸ confectā,⁸ quae pugnam Centauri cum pantheris repraesentat.⁹ Pictura aetatis Alexandrinae est, reperta autem in villa Tiburtina Hadriani, nunc Berolini in museo servatur. — Aequalis Zeuxidis et aemulus¹⁰ inter alios *Parrasius* fuit. Descendisse¹¹ hunc in certamen¹¹ cum Zeuxide *Plinius maior* tradit (Nat. hist. XXXV. 65.).

Certamen in theatro factum est, quo cum Zeuxis uvas pictas detulisset, veritate¹² repraesentatā¹² ita etiam aves fefellit, ut in scaenam advolarent.

Parrasius linteum pictum detulit, quod ipsum Zeuxim fefellit, nam flagitavit, ut tandem remoto¹³ linteo¹³ pictura ostenderetur. Intellecto¹⁴ errore Zeuxis palmam Parrasio concessit.¹⁵

Postea Zeuxis puerum uvas ferentem pinxit, ad quas cum volucres advolavissent,

dixit: «Uvas melius pinxi, quam puerum; nam si et hoc¹⁶ consummassem,¹⁷ aves timere debuerant.»¹⁸

Picturas suas opifex donare instituit, nullo enim pretio satis digno eas venire¹⁹ posse sibi persuasit.

⁵ megengedték neki, hogy kiválogassa ⁶ bájosság
⁷ elképzeltető ⁸ mozaikból készült ⁹ jeleníti meg
¹⁰ versenytársa ¹¹ versenyre kelt ¹² élethűségével
¹³ a vászon fellebbentésével ¹⁴ észrevevén tévedését
¹⁵ átengedte ¹⁶ festményemnek ezt a részét ¹⁷ tökéletesen csináltam volna ¹⁸ kellett volna ¹⁹ elkel.

Surrige¹ aures!¹

Ordinem² diurnum² tibi praescribo, quem si servaveris, etiam ille te servabit! Ordo est enim anima rerum!

1. Bene³ mane³ surge: Aurora Musis amica.

2. Cito te vestibus indue: fac, quod facis! Vestes omnes in ordine sint: nonnunquam vestis facit hominem.

3. Ne pigeat te lavari! Solem et auras⁴

¹ (hegyezd a füled) figyelj ide! ² napirend ³ jókor reggel ⁴ napfény.

De duabus mulieribus.

(Ad fabulam *Geizae Gárdonyi*.)

Duae mulieres continuas domos habebant:¹ altera castellum, altera autem casam e luto aedificatam. Dives ad lucem dormitabat et in otio vitam luxuriosissimam degebat rosisque se delectabat, quae hortum suum odore suavi complebant; altera pauperrima, dies noctesque laborabat et aegre victum sibi suisque parcissimum² comparabat. Utraque earum liberos habebat.

Accidit autem, ut mulier pauperrima suos alium post alium emori videret. Postremo etiam maritum amisit.

Dolorem vix sustinebat, eiulabat Deumque inclamabat:

— Casa mea plena erat inopiae. Nihil in terra, nisi liberos et maritum habebam, sed hos quoque nunc amisi. Tuane voluntate Deus hoc factum est?

At querimoniae in aere irritae evanescebant.

Paulo post mulieres mortuae sunt. Alis sibi indutis una caelum petebant, sed vultus mulieris pauperrimae nunc gloria fulgebant totumque corpus gaudio radiabat,³ contra altera maerore maximo lacerari⁴ videbatur. Quae cum pauperrimam celerrimo cursu praevolitare vidisset, interrogavit eam, cur tantopere properaret?

— Iam pridem mei me exspectant, — respondit pauperrima. Sed cur tute moraris et retro semper spectas?

— Fletus gemitusque meorum, quos re-

¹ egymás mellett laktak ² szűkös ³ sugárzik
⁴ gyötör.

immitte in cubiculum: nihil enim utilius sole et sale.

4. Ungues sedulo tibi reseca: Ex ungue leonem, — sed etiam porcum!

5. Precibus peractis prome libros! Nam orare et laborare debes et his repetita placent.

6. Noli impransus⁵ scholam intrare: vacuus venter non studet libenter.

7. In viis festina lente! Cave quidpiam in muris inscribas: nomina enim stultorum iacent ubique locorum. — Noli in medio foro condiscipulos verberare: nam quod uni iustum, alteri aequum. — Cognitos reverenter saluta: uti salutas, ita salutaberis.

8. Per gradus et forōs⁶ scholae cave cursites, seu circumsilias: non enim tibi imperatum est: «Hic Rhodus, hic salta!»

9. Sede tranquille in sede tua: audi, vide, tace, si vis vivere in pace.

10. Cum magister loquitur, noli cum vicino aleā⁷ ludere: inter duos litigantes⁸ tertius, — magister — gaudet.

11. Si vicinus recitat, ne conturbaveris eum susurris,⁹ nam magister etiam te evocabit et nihil scienti dicet: «Stulte, stude!» — Et

liqui, me retardant, reddidit responsum altera. — Iam ad regionem siderum appropinquabant, cum anima pueri cursu celerrimo obviam eis volabat et e propinquo clamitabat: Matercula! Venisti tandem carissima?!

Ceteri quoque liberi et maritus pauperimae alius post alium veniebant eamque amplectebantur.

Cum in sedes beatas intrassent, viae ubique rosis sparsae erant, odore suavissimo aethera complentibus.

— Quam pulchra sunt hic omnia! — exclamat pauperrima. — Rosae!... ubique rosae!... Equidem non sperabam, fore ut hic quoque rosae floreant.

Tunc liberi respondebant:

— Hae rosae sunt lacrimae tuae, matercula, quas pro nobis in terra effudisti.

Mulieres in caelis quoque continuas habent domos: alteram rosae et carissimi sui cingunt, alteram dolor et maestitia...

Ludovicus Korenchy.

vicino: «Disce aut discede!»¹⁰ Tum ambobus vobis: «Nobile¹¹ par¹¹ fratrum!»¹¹ Denique totī frequentiae: «Quos ego!»

12. Ad scientias¹² naturales¹² diligenter incumbe: naturae enim convenienter vivamus, oportet et naturalia nunquam sunt turpia.

13. Sed etiam linguas dilige: quot linguas calles,¹⁴ tot homines vales.¹⁵

14. Historiam quoque magistrā vitae esse memento!

15. Etiam corpus exercere te iuvabit: mens sana nonnisi¹⁶ in corpore sano est.

16. Finita schola i domum, ede, bibe, lude: varietas delectat.

17. Mox tamen revertere ad opus tuum: hoc opus, hic labor est.

18. Imprimis¹⁷ verba Latina et Graeca diligenter praeparare memento, neque puta: «Graeca sunt, non leguntur». — Immo dic: «Exemplaria¹⁸ Graeca nocturnā versabo manu, versabo diurnā!»

19. Libros tuos summa cum cura serva: habent enim sua fata libelli.

20. Artibus quoque curam impende:¹⁹ «Ars longa, vita brevis» est.

21. Studiis peractis licebit ambulare, ludere, amicos visere. Scito tamen proverbium: «Otia dant vitia et otium pulvinar²⁰ diaboli est».

22. Post solis occasum festina domum; nescis enim, quid serus vesper ferat. Pater tibi astabit severus et: «post verba verbera!» Frustra tum dixeris: «Parce²¹ pater virgis!»²¹ Ille trux²² respondebit: «Virgando crescimus».

23. Vespere multa edere salubre non est. Etiam proverbium monet: «Oportet esse, ut vivas, non vivere, ut edas». — Post mensam stabis, aut mille passus meabis.²³

24. Finis iam est diei, i cubitum. Age gratias Deo, qui est principium, idemque finis. Ultima sententia sit: «Omnia cum Deo, nihil sine eo!»

Cato Minimus.

5 reggeli nélkül 6 folyosó 7 kockázik 8 pereskedő 9 sottogás 10 távozz! 11 derék testvérpár!
12 természettudományok 13 buzólkodik 14 ért, tud 15 ér 16 csak 17 főleg 18 példány, minta 19 gondot fordít 20 párna 21 kiméld a pálcát 22 nyers 23 járkál.

De Narcisso.

Fuit quondam iuvenis, cui nomen Narcissus erat. Hic sororem geminam habuit, quam valde dilexit. Prope fluvium Cephisum habitabant, cuius in ripa multum ludebant. Una spectabant undas praeterfluentes, aut in prato ambulantes flores legebant, ita tempus feliciter terebant.

Sed quodam die soror in morbum incidit, cuius vi oppressa obiit. Venit Mercurius, — cui deorum iussu obtigit, ut mortuos in Tartarum deduceret, — et sororem in regnum Plutonis, ultra Stygem fluvium detulit.

Ingenti luctu affectus inquirebat¹ Narcissus loca, ubi una cum sorore illa adhuc viva ambulabant. Cum ad ripam pervenisset et in undas illimes² inspexisset, ecce miram rem vidit: imagine sua defixus effigiem sororis conspexit! Qua specie oblectatus abhinc cotidie ripam requirebat ibi-

que sedens ingenti maerori se tradidit, «vultuque immotus eodem haesit, ut e Pario formatum marmore signum».

Quodam die ad ripam veniens Echo vidit iuvenem in liquore effigiem suam intuen'em et amore eius incensa ex hoc tempore ipsa quoque iuxta adulescentem tempus terebat, ut acerbissimum eius dolorem consolaretur. Etiam orabat iuvenem, oblivisceretur emortuae et amaret ipsam, vivam. Sed Narcissus inexorabilis permansit.

Amor erga sororem vicit iuvenem: paulo post ipse quoque mortuus est. Maestis fle-

tibus conabatur eum suscitare Echo, sed frustra.

Prope locum, quo iuvenis sepultus est, flos e terra germinavit,³ quem incolae regni, luctus Narcissi memores, de nomine eius narcissum appellaverunt.

¹ felkeres ² iszaptalan, tükörtizta ³ sarjadzik.

Claudii.

Ad fabulam *Ernesti Eckstein*, latine scripsit
Valentinus Fehér.

V. *Fides data*.¹

Ultra montes Sabinos iam dilucescebat, cum Quintus una cum clientibus et servis e domo Lycoridis egressus domum petebat.² Via Cypria, qua ibant, satis deserta erat. Haud procul inde thermae Titi eminebant. Supra aedificium caterva columbarum volitans repente evanuit.³

— Sinistrorsum volarunt — ait Quintus uni ex comitibus; — si crederem auguri-

bus,⁴ timendum mihi esset, ne quid mihi incommodi accideret.

Vix haec verba dixerat, cum aliquis citissime irruens sicam ei infligebat. Latro in via clivosa ac lubrica⁵ lapsus est. Sica aberrans umerum strinxit⁶ et in rugis togae haesit. Nonnullae guttae sanguinis effluebant.

— Ne illum attingatis — ait servis, qui sicarium insequi coeperunt. — Alias melius cavebo. Nulla voce patri rem prodite.

Servi et clientes se tacituros esse pollicentur.

¹ adott szó ² tart ³ eltűnik ⁴ madárjós ⁵ csúszós
⁶ horzsol.

— Miser⁷ ille Stephanus — reputat secum Quintus — ulcisci maturat.

Cum domum perventum esset, Quintus iam limen transgrediebatur, cum nomine compellatus est.⁸

— Quid? tune es, Euterpe? Salve! iamne Romae es?

— Heri venimus. Meministine, quid mihi promiseris?

— Quidni⁹ reminiscar? Adiuvaré te paratus sum. Ceterum quis est vir iste canus, quocum huc venisti? pater an coniunx?

— Coniunx iunior est, pater mortuus. Senex iste vocatur Thrax Barbatus, pater Glaucus.

— Quis est ista Glauce?

— Sponsa nostri Eurymachi, qui in discrimine periculi versatur.

— Etiam nunc?

— Esto misericors in nos, Quinte, esto clemens! Tu solus es, qui nos servare possis.

Quintus eos in tablinum¹⁰ ducit.

— Domine — orditur Euterpe — Eurymachus a Stephano in crucem tolletur. Quaeso, nondumne res facta est?

— Quiesce;¹¹ Eurymachus in praesens liber est.

— Ain tu?¹² rectene audio? — clamat Thrax Barbatus. — Iam scio hanc rem Philippum, meum filium fecisse. Non frustra per annos cum Dacis pugnavit, non frustra frigus ac calorem toleravit.

— Heu te senem miserum! — ait Quintus misericordiã commotus. — Filius tuus mortuus est; pectus insequentibus obiecit; forti viro dignus occubuit.¹³

Thrax Barbatus rugiens¹⁴ in pavimentum¹⁵ cadit. Euterpe lacrimans caput eius amplectitur.

— Thrax, amice carissime, resipisce!¹⁶ Esto fortis in calamitate! Vivit Glauce, vivit Eurymachus, qui te amant.

Senex paulatim ad se redit.

— Ignosce mihi, domine — ait — quod dolor me superavit. Nunc habeo vires ad res audiendas. Itane dixisti Eurymachum aufugisse?

— Aufugit; at inimici omnia temptabunt, ut iterum eius vestigia reperiant. Iam¹⁷ viderimus, quid eius causã facere possimus.

Nunc abite. Nocte hodierna de secunda vigilia clam vos visitabo.

— Pater caelestis — clamat Thrax Barbatus — ago tibi gratias. Vale, domine. Nunquam obliviscar, quam misericors in nos fueris.

Sic fatus e tablino egreditur. Quintus in cubiculum properat et decumbit.

VI. Sectatores¹⁸ unius et veri Dei.

Post mediam noctem Quintus domo egressus iter direxit ad domum, in qua Thrax Barbatus habitabat. Non dubitabat, quin Eurymachus, Thrax, Euterpe Nasareni sectatores essent. — Tum ipsum in eo erat¹⁹ civitas, ut eos penitus exstirparet. Pater ipsius pridie in senatu legem tulerat, ut impii punirentur.

Tandem ad domum pervenit. Euterpe ad portam Quinto praestolabatur. Per nonaginta ruinosos²⁰ gradus erat ascendendum; nisi Euterpe lampadem ardifetam²¹ manu tenuisset, Quintus facile cervicem fregisset.

— Adsumus — ait mulier.

Pulsatur.²² Thrax Barbatus ianuam aperit. Quintus intrat. De humili tecto lanterna²³ trifida²⁴ pendeat. In medio cubiculo mensa, praeter parietes sellae, scamna,²⁵ scrinia²⁶ erant.

— Ave in hoc vili domicilio — inquit senex manum iuvenis osculans. — Magno te iam desiderio exspectavimus.

— Me venturum esse pollicitus sum — ait Quintus.

Tum senex ad ostium aggressus clamat: «Glauce!»

Mox virgo ingreditur.

— Veni, dulcis mea Glauce — inquit Barbatus — saluta patronum Eurymachi. Hic est Quintus Claudius, tutor inopum. Eurymacho, quem liberavit, veniam ab imperatore et a Stephano libertatem impetrabit.²⁷

Paulo post vir quidam in cubiculum intravit.

— Vir meus est — inquit Euterpe. — Hic

7 nyomorult 8 szólít 9 miért ne? 10 dolgozószoba 11 légy nyugodt 12 igazán? 13 meghal 14 ordít 15 padló 16 magához tér 17 majd 18 követő, hívó 19 azon van 20 rozoga 21 égő 22 zörget 23 lámpa 24 háromágú 25 pad, lóca 26 szekrény. 27 kieszközöl.

quoque fuit inter eos, qui Eurymachum liberarunt.

— Agnosco te — ait Quintus. — Nonne tuis umeris fugitivus annitebatur?²⁸

— Unde hoc scis? — interrogat Diphilus obstupefactus.

— Quia coram²⁹ te vidi. Si in semita astissem, non vos longius ire potuissetis.

— Ante omnia — inquit Thrax Barbatus — nolite oblivisci, ut ita dicam, etiam lapidibus esse aures atque oculos.

Tum Quintus senem interrogavit:

— Spondesne³⁰ iure iurando Eurymachum esse innocentem?

— Domine — respondet Thrax Barbatus — innocens atque, ut sol, purus est. Ne³¹ tu ignorare videris eius carnificem, Stephanum illum formidolosum. Ego quoque sum piacularis³² pro scelere eius.

— Quid ita?

— Modicam a patre hereditate accepi rem familiarem eamque luculente collocavi.³³ Quodam die Stephanus prompsit falsum testamentum, quo scriptum erat praedium sibi commissum esse. Adfuerunt falsi testes, versuti³⁴ profligatique causidici³⁵ iudices corrupti atque ego omnem amisi rem familiarem.

— Incredibile dictu! — clamat Quintus. — Nullusne fuit causidicus, qui pro iustitia in certamen descendere auderet?

— Nunc habemus fautorem iuris peritum, Gn. Afranium; audistin nomen eius?

— Gn. Afranius? novi eum; saepe apud Cornelium Cinnam eum conveni.

— Is solā iustitiā movetur, ut Stephanum impugnet.³⁶

— Vestram causam — ait Quintus — ego quoque suscipiam. Ante omnia quaero, Romaene sit Eurymachus.

— Prope Romam.

— Scisne domine — ait Diphilus — cur Stephanus adeo vexet Eurymachum? Hic enim testis fuit horreni facinoris eius.

— Quid ergo faciam, ut vobis prosim? — interrogat Quintus.

— Impetra ei veniam — obsecrat Glauce.

— Aut saltem poenam tolerabilem — addit Diphilus.

— Iam³⁷ videro,³⁷ quid pro vobis facere possim.

— Favor³⁸ Dei te prosequatur.³⁹

— Erro an recte putavi? — ait Quintus.

— Nonne vos omnes sectam⁴⁰ Nasareni sequimini?

— Domine — respondet Thrax Barbatus, — aperte confiteor nos esse in numero illorum, qui Nasareni vocantur. Christiani sumus ac nulla est potentia terrestris, qua ad aram falsorum deorum reduci possimus.

— Optime — ait Quintus. — At nonne vestra religio homines aequales esse docet? non destruit parietes, qui sunt inter nobiles et servos? non id agitis, ut rem publicam omniaque instituta⁴¹ funditus⁴² evertatis?

— Ita est; nos diruenus omnia, quae perire oportet, ut regnum Dei resurgat. Praedicamus hominum aequalitatem, libertatem, fraternitatem. Quis dedit ius vobis optimatibus, ut alios homines in vincula coniceretis? Ubi hoc scriptum est: tu esto dominus et alter sit servus tuus? Quae distinctio⁴³ est inter te et Eurymachum? Fors⁴⁴ te id, quod es, fecit, parem autem Dei voluntas. Futura veritas abluet omnia, lumen in mentes vestras penetrabit. Christus haec nobis dixit: «Venite ad me omnes, qui laboratis et onerati estis et ego levabo⁴⁵ vos.» Milia hominum ad eum properant; in longinqua Asia, Aegypto, Graecia, Hispania conveniunt homines dolentes ac patientes ad crucem, quam vos Romani signum dedecoris ac turpitudinis existimatis; at est signum redemptionis.⁴⁶ Veniet tempus, cum etiam vos superba capita ante crucem Christi declinabitis.

Quintus animo commotus aliquoties⁴⁷ in cubiculo deambulavit.

— Gaudebo — inquit, — si proxime de praeceptis vestrae religionis narrabis. Libenter disco. Nunc abeo. Cras mane, spero, rem tuam aliquatenus⁴⁸ adiuvere potero. Precamini Deum vestrum, ut labor vester prospere eveniat.

Euterpe Quintum per gradus prosequitur.

(Ad numerum proximum.)

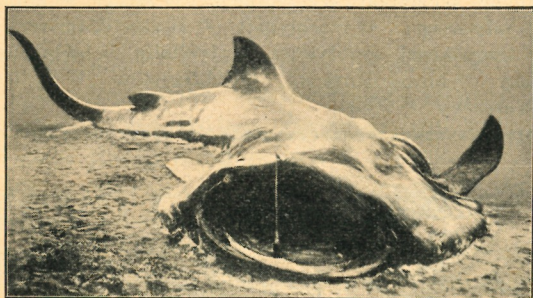
²⁸ támaszkodik ²⁹ közvetlen közelről ³⁰ kezeskedik ³¹ valóban ³² áldozat ³³ gyümölcsözően bérbead ³⁴ agyafűrt ³⁵ ügyvéd ³⁶ támad ³⁷ majd meglátom ³⁸ áldás ³⁹ kísér ⁴⁰ felekezet ⁴¹ intézmény ⁴² fenekestől ⁴³ különbség ⁴⁴ a véletlen ⁴⁵ megenyhít ⁴⁶ megváltás ⁴⁷ néhányszor ⁴⁸ valamennyire.

Monstrum marinum.

Mense Novembri prioris anni haud procul ab urbe Habana (in insula Cuba), in summo mari piscis immensae magnitudinis apparuit. Piscator quidam ad monstrum enavigavit, quod iaculo¹ hamato¹ sauciavit et ingenti labore in litus extraxit, ubi tandem monstrum letali vulnere periit.

Piscis triginta pedes longus et viginti pedes latus e genere pistrum² fuit, quod a doctis «rhineodon typus» vocatur. Nomen a dentibus duxit, qui limis³ sunt similes. Ex immenso ore artissima gula fert in ventrem

Rictus pistris. (Kosmos, 26. 1.)

ita, ut pistris minutissimis modo piscibus vesci possit.

Naturā mansuetum est animal: ultro neminem adoritur, sed ne impetus quidem in sese factos vindicat. Complures pistrum navibus undas sulcantibus⁴ dissectae capiuntur.

(Kosmos, 26. 1.)

1 szigony 2 cet 3 reszelő 4 hasít.

Amicitias immortales esse oportet.

*

Immortalis est ingenii memoria.

*

Conscia mens recti fama mendacia ridet.

*

Nunquam est fidelis cum potente societas.

*

Solamen miseris socios habuisse malorum.

*

Noli affectare, quod tibi non est datum.

Causidicus.

Scripsit *Andreas Nyáry*. In Latinum convertit *Aem. Láng*.

Eodem tempore Iohannes Lovász quoque, frater uxoris suae una cum coniuge et filia in foro vagabatur et magno gudio est affectus, cum in Vendelinum incidit.¹

Salve, carissime mi affinis!² Quae causa viae? quo tenes iter?

Vendelinus caput scabebat.³

Vah! in perniciem meam huc veni! Et deinceps totam rem fuse⁴ enarrat. Iohannes narranti aures⁵ suas⁵ dedit⁵ et cum casum⁶ penitus intellexerat, in fumisugio⁷ tabacum accensum pollice⁸ comprimebat, dein largo haustu fumum duxit⁹ et: viginti pengonibus, inquit, porcum emisti?

Tanti.

Kopacsek te ideo non posse ab illo porcum poscere affirmabat, quod testem non haberes?

Est uti dicis, respondit Vendelinus et oculi eius scintillabant.¹⁰ Defraudavit me furcifer.¹¹ Sed Hercle... In¹² animo¹² habeo¹² causidicum adire et nomen eius deferre.

Fumus ex fumisugio Iohannem paene totum condidit.¹³

Quod quidem imprudenter facies!... Non habes testem. Causidicus sine testibus nihil valet.

Vendelinus ingemuit:¹⁴

Porcus iam periit.

Iohannes caput extollit:¹⁵

Minime!

Ubi eum inquiris?

Apud Kopacsek, respondit affinis et digito cauponam monstrabat. Ecce¹⁶ ibi!¹⁶ Superbam edidit ore vocem: ego ero tuus causidicus!

Vendelinus adhuc dubitat: Ain¹⁷ tu?¹⁷ Sed quis — malum¹⁸ — dicat, ubi locorum porcus sit!

Porcus quidem desideratur,¹⁹ respondit Iohannes, sed pretium eius habebimus.

1 rábukkant 2 sógor 3 vakargatta 4 kimerítően
5 meghallgatta 6 az esetet 7 pipa 8 hüvelykujj
9 szívta 10 szikráztak 11 gazember 12 szándékom
13 eltakarta 14 fölsóhajtott 15 felveti 16 ott, la!
17 azt hiszed? 18 az ördögbe! 19 nincs meg.

Et nunc occasionem maxime idoneam non intermittimus, quin vobis imaginem Vergilii opere tessellato¹⁰ depictam proferamus. Opus tessellatum Susae in Africa septentrionali inventum poetam in Aeneide componenda defixum¹¹ ostendit. Vates ille clarissimus inter Musas, Clionem¹² et Melpomenem¹³ sedet, a quibus inspiratur. In volumine¹⁴ aperto, quod Vergilius sinu tenet, invocatio Aeneidis Musis praedictis adhibita :¹⁵ «Musa mihi causas memora»... etc. legi potest. Lineamenta¹⁶ oris¹⁶ poetae paria¹⁷ sunt indicis,¹⁸ a Donato de Vergilio descriptis: «corpore et staturā fuit grandī, aquilo¹⁹ colore, facie rusticanā»... Imago est unica ex antiquissimis temporibus fide digna. (M. J.)

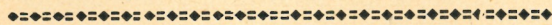

*

Summae²⁰ Dignitatis²⁰ Gubernator²⁰ Regni Hungariae doctissimum virum, doctorem **Martinum Reibner**, qui per septem lustra de docendis discipulis vel optime meruit, nuperrime rectorem²¹ studiorum¹¹ superiorem²¹ promovit.²²

Confessio²³ meritorum tali viro obtigit, qui recte et optimo iure honorem summum meruerit. Collegae, qui fuerunt ei, ex imo corde gratulantur precanturque ei omnia fausta ac felicia.

¹⁰ mozaik ¹¹ elmélyedve ¹² a történelem muzsája ¹³ a tragédia muzsája ¹⁴ könyv, tekercs ¹⁵ intézett ¹⁶ arcvonás ¹⁷ megfelelnek ¹⁸ adat ¹⁹ sötétes ²⁰ a kormányzó Ó Főméltósága ²¹ főigazgató ²² kinevez, előléptet ²³ elismerés.

Colonus nec scribendi nec legendi peritus in cauponula¹ ephemeridem sibi afferri iubet et eam attente legere simulat. Sed, quia ephemeridem forte inversam manibus tenebat, etiam imaginem in ea depictam currus² vi² vaporis² acti² inversam esse videbat.

— Ecce, — compellat³ socios — videte, quam magna calamitas iterum facta sit!

*

— Dic mihi, — interrogat quidam iocosus homo alterum — quo modo lepus manu possit capi?

— Nescio, — respondet alter.

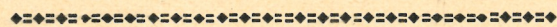
— Nescis? Itaque attende, iam te docebo. Sparge caudam leporis sale! Hoc, si feceris, iam tenebis bestiam!

— Tute dic nunc mihi, — rogat illusus⁴ fraudulentum socium — quo modo elephantos capere possis duos?

Amicus tacet, mox profitetur se nescire quo modo hoc facere possit.

— Attende ergo! Cape tres elephantos et unum liberum dimitte! Ceterum iam video ne id quidem tibi notum esse, quo elephantus, cimex⁵ et pulex⁶ inter se differant! Atqui cavendum est tibi, ne forte elephantum grandi pecunia empturo cimex tibi veneat!⁷ Itaque admove aures et noli oblivisci, quod tibi nunc dico: pulex mordet et salit, cimex mordet et non salit, elephantaus autem nec mordet, nec salit! Felicianus Gondán dr.

¹ rozzant csárda ² gözmozdony ³ megszólít ⁴ megtréfált ⁵ poloska ⁶ bolha ⁷ eladásra kerül.

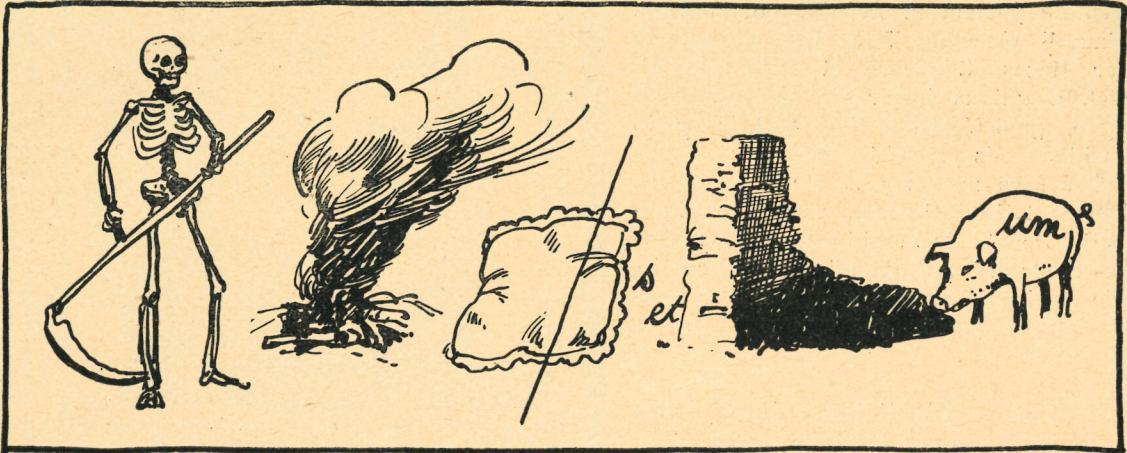
Urbem prodit, dum castella defendit.

* *

Flos unus non facit hortum.

AENIGMATA.

I.

II.

Hae syllabae singulis litteris antepositis ita digerantur, ut primis litteris nomen imperatoris Romani efficiatur: -ea, -di, -ater, -ra, -unc, -deo, -deo, -ox, -va, -onat.

III.

Syllabis sequentibus: a, Cras, cus, E, En, di, di, fus, Ia, Ia, Li, lu, Nae, Ne, ni, ni, nus, O, or, pi, Pla, ra, ro, Ru, Sal, sti, Sul, sus, to, U, us, us, us, us, us, vi, vi, vi, componenda sunt nomina hisce circumscripta:

1. Triumvir (2 syll.)
2. poeta Romanus (4 syll.)
3. auctor rerum gestarum Alexandri Magni (2 syll.)
4. auctor «Belli Punici» (3 syll.)
5. magister Vergilii in rhetorica (4 syll.)
6. scriptor «Librorum ab urbe condita» (3 syll.)
7. deus anni (2 syll.)
8. Musa (4 syll.)
9. scriptor «Belli Iugurthini» (4 syll.)
10. imperator Romanus (2 syll.)
11. antiquissimus poeta Romanus (3 syll.)
12. philosophus Graecus (2 syll.)
13. alio nomine: Pluto (2 syll.)
14. inimicus Marii (2 syll.)

Litterae horum nominum initiales deorsum lectae nomen scriptoris Romani reddunt.

Ladislaus Kepes.

IV.

Pulvis aquae tenuis modico cum pondere lapsus. Sole madens, aestate fluens, in frigore siccus, Flumina facturus totas prius occupo terras.

Solutiones aenigmatum Numeri V.

1. Nisus; 2. origo; 3. Neritos; 4. Echion;
5. Sithon; 6. Tarentum; 7. Maecenas; 8. Ocnus;
9. Remus; 10. Timagenes; 11. Abdera; 12. lumen;

13. Erebus; 14. Quirinus; 15. omen; 16. Dia; 17. Orbilius; 18. Paris; 19. Tityos; 20. Orestilla. — Inscriptio his verbis scripta est: «Non est mortale, quod opto». — II. fateor (confiteor), epulae (cena), species (forma), tueor (servo), iners (piger), nebula (nubes), acies (pugna), lapis (rupes), esca (cibus), novus (recens), tempestas (procella), et (atque). Proverbium: «Festina lente!» — III. Fumus. — IV. Pluvia. —

Epistolia Officialia.

Ios. Csáki: Solutiones aenigmatum tarde misisti. Alias, mi fili, citius te move! — Em. Zaitshkek: Quam misisti fabellam, optime enarrasti. Iam curabo, ut quo prius Arenae Iuventutis inseram. Praecipue epistolam tuam laudo, quae valde mihi placet. — E civitate, cui ob fidem, quam servavit erga patriam temporibus — eheu nos — iniquissimis, honestum nomen «civitatis fidelissimae» positum est (Sopron), allatum est opusculum: «In periculo». Opusculum caret auctore (vel potius auctrice!), quia litterae suavissimae pulcherrimaeque feminam ostendunt scriptorem.) — Moderator non vult dicere: «anonymum est, non legitur», immo rogat scriptorem opusculi, ut se nomet. — Aem. Láng: Gratias! Omnia prodibunt. — G. Darás: Commentarios tuos gratissimo animo accepi. Prodibunt.

Moderator ephemeridis: EUGENIUS FRAY DR.

Budapest, I., Verpeléti-út 22.,

ad quem epistulae et manuscripta mittantur.

Administratio ibidem.

Sumptibus Societatis Magistrorum Intermedi-scholarium Catholicorum. — A Katholikus Középiskolai Tanáregyesület költségen.

(Praeses: STEPHANUS ACSAY DR., elnök.)